

Temelji družbenih planov Bežigrada in Ljubljane

Majsko zasedanje zborov združenega dela in krajevnih skupnosti obč. skupščine ni potekalo, kot ponavadi, v prostorih Družbenega centra Bežigrad. Delegati združenega dela so zasedali v Časopisnem in grafičnem podjetju Delo, delegati krajevnih skupnosti pa v Družbenem domu Stadion.

Na zboru združenega dela je delegate najprej pozdravil generalni direktor ČGP Delo, ki je lani praznoval 25-letnico, združuje 12 temeljnih organizacij združenega dela, med njimi Delavsko enotnost, Gospodarski vestnik, Novi tednik Celje, Knjižno založniško organizacijo Globus Zagreb ter Studio za marketing in propagando. Poleg osrednjega slovenskega dnevnika Delo tiskajo v njihovi tiskarni še okoli 50 drugih časopisov in revij, občinskih in tovarniških časopisov in delegatskih gradiv. Brane Musar je opozoril tudi na materialne probleme te delovne organizacije. Cena časopisa Delo ni ekonomska, zato bomo tudi letos za kritje razlik med proizvodno in prodajno ceno potrebovali več kot 300 milijonov dinarjev. S stališča razvojnih planov za naslednje srednjeročno obdobje pa je opozoril na že zelo dotrajano grafično opremo tiskarne, ki jo bo počasi treba zamenjati. Gotovo je, kot je dejal Brane Musar, da njihova proizvodnja ne more poslovi po običajnih tržnih pravilih in da tudi ne more izvažati (v izvoz so se kljub temu vključili). Menijo pa, kot je končal generalni direktor, da so zaradi posebnega družbenoekonomskega interesa družbe uravničali tudi do posebne obravnave.

OBČINSKI IN MESTNI DOKUMENT TVORITA ENOVITO CELOTO

Pred obravnavanjem osnutka dogovora o temeljih družbenega plana občine za naslednje srednjeročno obdobje in osnutka dogovora o temeljih plana mesta do leta 1990 sta delegatom uvodoma spregovorila Aleš Čerin, predsednik bežigradskega izvršnega sveta — na družbenopolitičnem zboru in Branko Drobnač, podpredsednik izvršnega sveta — na zborih združenega dela in krajevnih skupnosti.

Oba osnutka dogovora slovnita na izhodiščih, sprejetih z mestnimi in občinskimi smernicami za pripravo družbenih planov za naslednje srednjeročno obdobje ter na kriterijih iz republiškega dogovora. Mestni osnutek po mnenju bežigradskega izvršnega sveta ustrezno zajema vse skupne zadeve, politiko in osnovne usmeritve družbenega razvoja v Ljubljani, ki so skupnega pomena za vseh pet občin. Zato osnutek bežigradskega dogovora o temeljih družbenega plana občine za obdobje 1986–1990 ne ponavlja vseh osnovnih in globalnih usmeritev, ki so že zapisane v mestnem osnutku! Oba dokumenta, ki sta med seboj povezana in odvisna, je treba zato obravnavati kot enovito celoto, saj gre za skupno urejanje vrste pomembnih področij družbenoekonomskega razvoja ljubljanskih občin na nivoju mesta. Po oceni bežigradskega izvršnega sveta tudi osnutek občinskega dogovora zajema vse bistvene elemente družbenoekonomskega razvoja za naslednje srednjeročno obdobje v občini.

Zbori občinske skupščine so po temeljiti obravnavi obeh

planskih dokumentov in majskem zasedanju posredovali svoje pripombe in usmeritve izvršnemu svetu ter pozvali vse udeležence — podpisnike dogovora, da v času javne razprave, ki bo trajala do konca avgusta, oblikujejo na svojih samoupravnih organih pripombe in dopolnitve obeh dokumentov ter jih posredujejo občinskiemu komiteju za družbenoekonomske odnose.

LJUBLJANA DO 1990 — ZGRAJENIH 9.500 STANOVANJ TER VSI OBJEKTI SAMOPRISPEVKA III.

Osnutek mestnega dogovora med drugim predvideva, da bomo po posebnem programu prednostnih infrastrukturnih objektov za njihovo izgradnjo v naslednjih petih letih potrebovali 35 milijard dinarjev (po lanskoletnih cenah). Ker denar za vse ni zagotovljen, se bomo za vire financiranja dogovorili v času javne razprave od osnutka do predloga dogovora.

Med najpomembnejšimi iz prioriteta programa infrastrukturnih objektov v Ljubljani so: izgradnja daljinskega ogrevanja in plinskega omrežja, izgradnja nove toplarne, gradnja in širitev toplarne Šiška za 100 megawatov, sanacija toplarne v Mostah, izgradnja električnega omrežja in razdelilnih transformatorskih postaj, gradnja lokalnih in centralne čistilne naprave vode, gradnja kanalizacije in vodovodnega omrežja, izgradnja sanitarnih deponij na Barju, širitev pokopališča Žale, izgradnja 9500 stanovanj z vso komunalno opremo in s spremljajočimi objekti, prenova 300 starih stanovanjskih enot, izgradnja južne obvoznice, dograditev in sanacija glavnih mestnih cestnih povezav in pričetek izgradnje prve etape potniške postaje Ljubljana.

Skupna razvojna politika družbenih dejavnosti in bistvene naložbe v prostorsko in materialno osnovo izvajalcev njihovih storitev, se v osnutku dogovora vežejo predvsem na dosežene rezultate v materialni proizvodnji. V naslednjem srednjeročnem obdobju bodo dokončno zgrajeni objekti iz sredstev tretjega samoprispevka. Z namenom prestrukturiranja ljubljanskega gospodarstva pa se bo do leta 1990 predvsem širila in posodabljala proizvodnja električnih aparatov in strojev za računalništvo, mikroelektroniko, proizvodnjo telekomunikacijskih sistemov, strojogradnjo, kemijo, za visoko zahtevno industrijo gradbenih materialov in za inženiring dejavnost. Poleg njih pa tudi dejavnosti skupnega pomena za vso Ljubljano — med njimi trgovina, transport, kmetijstvo in druge.

BEŽIGRAD DO 1990 — DENAR LE ZA TRETJINO ZAPISANIH NALOŽB

Osnutek dogovora o temeljih družbenega plana občine za obdobje 1986–1990 med drugim predvideva, da se bo družbeni proizvod povečal za 2,5 odstotkov, industrijska proizvodnja za 3 odstotke, izvoz za 6 odstotkov in število Bežigradčanov za 1,1 odstotka. Vsi ti cilji pa temeljijo predvsem na prestrukturiranju bežigradskega gospodarstva z opuščanjem starih programov in z uvajanjem novih ter na iz-

gradnji povsem novih proizvodnih zmogljivosti. Prednost bo imela industrija, temelječa na znanju, intenzivnosti in usmerjenosti v izvoz, ter — s stališča varovanja okolja — na čistosti.

Med pomembnejšimi nosilci naložb do leta 1990 v občini so v osnutku dogovora zapisane predvsem naslednje organizacije združenega dela: Belinka, Ljubljanske mlekarne, Mladinska knjiga, ČGP Delo, Tovarna kovinske galanterije, Jub, Mercator — Mednarodna trgovina, Slovenijales, Elektronabava, Salus, Termika, SCT Obnova, Geološki zavod, Inex Adria Avio-promet, Zavod za raziskavo materialov in konstrukcij, Gospodarsko razstavišče in Obrtne zadrage. Predračunska vrednost teh naložb znaša 30 milijard dinarjev in predvideva 31 naložb v izgradnjo 300.000 kvadratnih metrov pokritih površin z ustrezno proizvodno opremo. Ker bodo razpoložljiva sredstva bežigradskega gospodarstva za naložbe v tem obdobju znašala predvidoma 10 milijard, se bodo morale v času usklajevanja od osnutka do predloga in še v vsem naslednjem srednjeročnem obdobju naložbene želje precej zmanjšati ter se širše družbeno potrditi tudi s kriteriji za prestrukturiranje gospodarstva.

Področje družbenoekonomskih odnosov v družbenih dejavnostih je v občinskem dogovoru opredeljeno z osnovno smerjo razvoja in je v skladu z mestnim dogovorom. Dokument predvideva med drugim naslednje pomembne naložbe na tem področju: adaptacija bolnišničnega oddelka v Zavodu za rehabilitacijo invalidov ter Centra za usposabljanje, povečanje kapacitet invalidskih delavnic v Centru za rehabilitacijo sluha in govora, izgradnja delavnic v PTT Srednješolskem centru, nadzidava Zavoda za farmacijo in preizkušanje zdravil, nadzidava telovadnice v Srednji naravoslovni šoli, zidava prizidke za centralni laboratorij Kmetijskega inštituta Slovenije, prizidek k Domu učencev Ivana Kavčiča, prizidek za skladišče in vadbene prostore slovenskega mladinskega gledališča,

ter izgradnja nove telovadnice in delna sanacija osnovne šole Dr. Vita Kraigherja.

Do konca tega desetletja bo v občini zgrajenih predvidoma 1.600 novih stanovanj v družbeno usmerjeni blokovi gradnji. Za polovico zazidalnih otokov, kjer naj bi ta stanovanja zrastle, pa še niso sprejeti zazidalni načrti. Na področju urejanja prostora in varovanja okolja pa bo v tem obdobju najizrazitejše opredeljevanje namembnosti zemljišč, predvsem z izvajanjem nove prostorske zakonodaje in projekta Ljubljana 2000. V tem času bodo predvidoma pridobljena in urejena tudi zemljišča za kasnejšo gradnjo v Zupančičevi jami, na prostoru vojašnice Ljuba Šerčerja in v soseskah BS-8 Stožice ter BM-3 Ježica.

DRUŽBENO- POLITIČNI ZBOR: »NOSILCI PLANIRANJA ZAMUJAJO!«

V družbenopolitičnem zboru so med drugim sprejeli stališča, ki jih je oblikovalo predsedstvo občinske konference socialistične zveze. Ko je obravnavalo oba dokumenta, je menilo, da sta osnutka sprejemljiva podlaga za pripravo in sklepanje dogovorov o temeljih družbenih planov občine in mesta. V obeh osnutkih pa se zrcalijo zamude pri planskih aktivnostih temeljnih nosilcev planiranja in iz tega izvirajoče neusklajenosti in nepopolnosti. Zato morajo organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti takoj pospešiti pripravo svojih temeljnih srednjeročnih planskih dokumentov in s tem omogočiti pripravo in sklepanje usklajenih dogovorov o temeljih družbenega plana občine in mesta.

V zvezi z bežigradskim dokumentom je predsedstvo menilo, da bi moral osnutek dogovora zajeti naloge pri nadaljnjem razvoju storitvene obrti, zlasti deficitarne ter pri razvoju drobnoprodajne trgovske mre-

že. Bolj natančno bo treba opredeliti vire za gradnjo objektov družbenega standarda. Z družbenim dogovorom, kot ga predvideva osnutek, tudi ne bomo mogli zagotavljati načrtovanih sredstev izven globalov skupne porabe za izboljšanje medicinske opreme. V dogovoru bi bilo treba vključiti še neopracijene naloge na področju varstva naravne in kulturne dediščine ter konkretne naloge in obveznosti posameznih subjektov pri varovanju okolja. V poglavju o temeljih razvoja krajevnih skupnosti je treba bolj upoštevati ugotovitve, stališča in usmeritve, ki jih je v zvezi s tem sprejela občinska konferenca socialistične zveze. Tudi novo prostorsko preoblikovanje krajevnih skupnosti, ki ga predvideva 66. člen osnutka dogovora, po mnenju socialistične zveze, ni potrebno. Glede financiranja krajevnih skupnosti pa bi moral dogovor vsebovati bolj obvezujoče in konkretne naloge.

V zvezi z osnutkom dogovora o temeljih družbenega plana mesta pa je predsedstvo občinske konference socialistične zveze posebej opozorilo na razmeroma veliko neusklajenost, ki se kaže v zelo velikem številu elementov ponujenih za usklajevanje, predvsem na področju družbenih dejavnosti. Poleg tega predlagatelj osnutka dogovora s predloženim besedilom (členi 27, 34, 38 in 62) kot vir potrebnih sredstev že določajo tudi samoprispevek občanov in s tem predjudicirajo referendumsko odločitev delovnih ljudi in občanov, kar je nesprejemljivo! V predloženem besedilu razdelka o javnem obveščanju (112. člen) je izpuščena vloga občinskih glasil na tem področju. V zvezi z izvajanjem programa III. samoprispevka v Ljubljani, ki sega tudi v naslednje srednjeročno obdobje, pa je predsedstvo v skladu z že sprejetimi stališči v okviru občinske organizacije socialistične zveze posebej poudarilo, da je treba v mestnem in v občinskem dokumentu jasno in nedvoumno opredeliti dokončno izvedbo celotnega sprejetega programa III. samoprispevka. Glede na dosežane uspešnosti programa in na izpad sredstev zdravstvenih skupnosti pa je treba še posebej določiti vire sredstev za izvedbo tega dela programa. Le-ta določa zidavo zdravstvenega doma za Bežigradom.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA: »PREMALO O TURIZMU, OBRTI, INFORMATIKI IN KMETIJSTVU«

Na zboru združenega dela je EMIL PEČOVNIK, delegat ČGP Delo, k osnutku dogovora o temeljih družbenega plana občine med drugim menil, da bi moral dokument ovrednotiti tudi negospodarske naložbe, opredeliti prioriteta področja razvoja gospodarstva, nameniti več pozornosti prihodnjemu razvoju turizma, gostinstva ter drobnega gospodarstva in razvoja informatike. Opozoril je tudi na neusklajenost občinskega dokumenta z mestnim pri obravnavi razvoja stanovanjskega gospodarstva. FRANC AMBROŽIČ, delegat ČGP Delo, je v imenu svoje konference delegacij pohvalil mestni dokument, ker le-ta vrednoti vse gospodarske ter infrastrukturne naložbe in opredeljuje vire sredstev. Pri poglavju o družbenem informiranju pa po njegovem mnenju ne moreta biti podpisniki dogovora le Iskra Delta in Intertrade, temveč vse tiste organizacije združenega dela, ki opravljajo računalniške storitve za večji del uporabnikov v Ljubljani ter Zavod za statistiko in Služba družbenega knjigovodstva.

V imenu delegacije kmetov je spregovorila FANI DULMIN. Kmetje so imeli že pri obravnavi dokumenta Ljubljana 2000 več pripomb, ki bi jih, kot je menila delegatka, morala upoštevati tudi ta dva dokumenta. Osnutka dogovorov premalo opredeljuje prostor, namenjen kmetijstvu. V Ljubljani bi morali v prihodnje pospeševati tudi pridelavo povrtin in zelenjave.

VERA MOKRANJAC iz bežigradskega Centra za socialno delo je opozorila na pereče probleme centra pri nakupu ali adaptaciji svojih poslovnih prostorov. Na Centru za socialno delo, kjer se ukvarjajo tudi s preventivnim in ne zgolj s terapevtskim delom na področju socialnega varstva, se kot institucija posebnega družbenega pomena zavzemajo, da bi tudi naložba v njihove nove prostore našla svoje mesto v občinskem dogovoru o temeljih družbenega plana za naslednje srednjeročno obdobje.

DUŠAN NOVAK iz Geološkega zavoda je med drugim dejal, da je tudi tokrat v osnutku dogovora o temeljih družbenega plana mesta omenjeno ravnanje z odpadki, praksa pa se še do danes ni spremenila. Nerazumljivo je, kot je menil delegat, da komunalne organizacije že do zdaj niso poskrbele za ravščanje odpadkov in vračanje uporabnih surovin industriji. Namesto nepotrebnega zamenjavanja smetnjakov za zabojnike, bi bilo po delegatovem mnenju bolj smotno in za okolje bolj koristno, če bi uvedli različne smetnjake za različne odpadne materiale.

ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI: »KAKO BO REŠENO FINANCIRANJE KS?«

Tudi na zboru krajevnih skupnosti so imeli delegati k obema dokumentoma precej pripomb. MARJAN RODE iz krajevnih skupnosti Črnuče–Gmajna je predlagal, naj se občinski osnutek dogovora dopolni tako, da bi predvidena razširitev trgovinskih kapacitet v občini obsegala tudi Mercatorjevo trgovino v sklopu zazidalnega otoka BS 111/2. Naložbe posebnega pomena na področju negospodarstva naj se dopolnijo z obnovo obstoječega zadržnega doma za kulturne in družbene namene vseh štirih črnuških krajevnih skupnosti ter za enoto Ljubljanske banke. Pri opremljanju zemljišč s komunalnimi napravami pa bi morali v prihodnje po njegovem mnenju nujno vključiti tudi področje zazidalnega otoka BS 111/5,6 saj kljub temu, da ta del Bežigrada nima nobene črne gradnje, še vedno nima kanalizacije! JOŽE LESKOVŠEK iz krajevnih skupnosti Urške Zlatje je med drugim dejal, da bi morali v občinski dokument k temeljem razvoja družbenih dejavnosti nujno zapisati, naj se v prihodnje položaj zaposlenih v družbenih dejavnostih izenači s tistimi v gospodarstvu. BORIS BURDYCH iz krajevnih skupnosti Savsko naselje I je poudaril, da iz občinskega dokumenta ni razvidno, kako bo potekalo prestrukturiranje gospodarstva, kako se bo širilo toplotno omrežje, kaj bo s kmetijstvom niti kako bo rešeno vprašanje financiranja krajevnih skupnosti. MIRO KRAUPTNER iz krajevnih skupnosti Beričevo–Brinje je v imenu svoje delegacije odločno zavrnil načrtovano gradnjo hitre železniške proge preko vasi Beričevo in Brinje, ki jo predvideva mestni dokument. Krajevna skupnost doslej ni imela nikoli priložnosti, da bi povedala svoje mnenje o tej gradnji, čeprav so na to opozorili že v razpravi o osnutku dolgoročnega plana občine in mesta do leta 2000. MIRO DEŠMAN iz krajevnih skupnosti Brinje je menil, da bi morali načrtovalci dokumentov delegatom bolj jasno povedati, da je načrtovana stanovanjska gradnja v naslednjem srednjeročnem obdobju vprašljiva, saj je pridobivanje zemljišč ter sprejemanje zazidalnih načrtov za večino sosesk v občini še odprto, poleg tega pa tudi ljubljanska komunalna skupnost še ni sprejela svojega srednjeročnega načrta. CIRIL TRČEK iz krajevnih skupnosti Boršni Zheerl je menil, da je v nasprotju z visokimi gospodarskimi načrti v občini kultura v prihodnjih petih letih zelo mačehovsko obravnavana. Tudi o zaščiti okolja ni v dokumentu niti besede. ANTON VRVŠČAR iz krajevnih skupnosti Savlje–Kleče pa je v imenu svoje delegacije pogršel v občinskem osnutku dogovora tudi podrobneje obravnavano gostinstvo in turizem.

VIDA PETROVIČ